

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
posudek oponenta

Práci předložil – předložila: Jana Slavíková

Název práce: Kouzelné prvky v pohádkách Karla Jaromíra Erbena

Hodnotitel: Mgr. Vladimíra Brčáková

1. CÍL PRÁCE:

Analýza kouzelných a reálných prvků v pohádkách K. J. Erbena.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Bakalářská práce (dále jen BP) sleduje Erbenův vztah k pohádkám a sběru lidové slovesnosti vůbec, dále přináší klasifikaci kouzelných prvků a komparaci českých a ruských pohádek z aspektu zobrazené krutosti.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Vyhovující.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Autorka sice v teoretické části, v níž představuje Erbenův vztah k folklóru, hovoří o mytologické teorii vzniku pohádek, kterou Erben (obdobně jako bratři Grimmové) ve své badatelské činnosti zastával, avšak tuto informaci nikterak nepropojuje se samotným výkladem vybraných titulů. Autorka se při jejich analýze omezuje na pouhé mechanické pozorování kouzelných prvků bez ambice Erbenovu dílu hlouběji porozumět. K. J. Erben, jak známo, k adaptaci pohádek přistupoval se záměrem vědce (na rozdíl od Boženy Němcové), srovnával různé varianty jedné pohádkové látky a snažil se o vytvoření takového znění, v němž by rekonstruoval mytické motivy. Prvky, které autorka označuje za kouzelné, jsou u Erbena (ne náhodou) zároveň mytické povahy. Ilustrujme řečené na příkladu pohádky *Tři zlaté vlasy Děda-Vševěda*: motiv sudiček, Plaváčka, převozníka, jabloně, hada, Děda-Vševěda. V BP je kouzelným postavám dle jejich jednání přiřazena funkce pomocníka či škůdce. Ovšem s tímto dělením již před drahým časem přišel Vladimír Propp, kterého autorka v seznamu literatury sice jmenuje, ale v průběhu své práce na něj neupozorňuje. Obdobně mechanicky, jako je tomu u kouzelných prvků, jsou v klasických adaptacích K. J. Erbena vyhledávány frekventované motivy krutosti, aniž by se autorka ptala po smyslu jejich přítomnosti. Autorka konstatuje, že etické schéma Erbenových balad je obdobné jako etické schéma Erbenových pohádek. Zločin, trest a vykoupení. Ovšem tento názor, jenž zasluhuje odůvodnění, nepodkládá argumentací, tj. neprovádí komparaci, jež by její úsudek potvrdila.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Argumentujte pro svůj názor, že etické schéma Erbenových balad je obdobné jako v Erbenových pohádkách. Ve své BP píšete: „*Autor tu také pracuje se schématem zločin, trest a vykoupení podobně jako ve svém díle Kytice. Zločin bývá vždy potrestán*“

a v závěru je vše odpuštěno.“ (s. 35) Jak je dobro a zlo reprezentováno například v baladách *Vodník* a *Polednice*? Jakého zločinu se zde postavy dopouštějí? Je tento zločin úmyslný? Je trest adekvátní vině? Kdo komu co odpouští?

Proč v Erbenových klasických adaptacích (oproti autorským adaptacím Boženy Němcové) jsou tolik frekventované motivy krutosti?

6. NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň **velmi dobře**.

Datum: 16. 5. 2014

Podpis:

